

DECIZIE

30 mai 2022

Colegiul Penal lărgit în componența:
președinte
judecători

mun. Chișinău

TOMA Nadejda
CATAN Liliana
GUZUN Ion
BOICO Victor
PLĂMĂDEALĂ Ghenadie

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Popov Oleg împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2021 în privința lui

Postică Veaceslav XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 11.01.2018 – 16.10.2019;

Instanța de apel: 07.11.2019 – 01.12.2021;

Instanța de recurs: 07.03.2022 – 30.05.2022.

Asupra recursului ordinar declarat, Colegiul Penal lărgit

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 16 octombrie 2019, Postică Veaceslav a fost achitat de învinuirea adusă în baza art. 320 alin. (1) Cod penal pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Prima instanță a constatat că, Postică Veaceslav *este învinuit* că el, fiind recunoscut vinovat și sancționat, prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău nr. 4- 2/16 din 25.01.2016, în baza art. 318 alin. (1) Cod Contravențional, la amendă în mărime de 50 unități convenționale, se eschivează fără motive justificate de la executarea documentului executoriu nr. 2-799/11 emis de Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău din 12.05.2011 și nu îndeplinește cerințele executorului judecătoresc Iacob Miron, prin neprezentare, împiedicând astfel, prin acțiunile/inacțiunile sale, executarea documentului executoriu cu nr. 2-736/15 emis de Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău din 20.01.2015.

Aceste acțiuni ale lui Postică Veaceslav, fiind încadrate de către organul de urmărire penală, în baza art. 320 alin. (1) Cod penal – *neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executare a hotărârii instanței de judecată, dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale.*

3. Nefiind de acord cu soluția adoptată, procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Buiucani, Galben Sergiu a declarat apel prin care a solicitat casarea sentinței și rejudecarea cauzei, conform ordinii stabilite pentru prima instanță, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Postică Veaceslav să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 320 alin. (1) Cod penal la închisoare pe un termen de 1 an, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În motivarea solicitării, acuzatorul de stat a indicat că sentința este neîntemeiată și nu corespunde circumstanțelor de fapt și de drept ce rezultă din probele administrate și cercetate, instanța apreciindu-le în mod eronat.

Astfel, instanța nu a ținut cont de faptul că, inculpatul la moment dispune de drept de proprietate pe mijloace de transport care sunt înregistrate după el, fapt care face posibilă executarea de către ultimul a documentului executoriu, însă el se eschivează de la executarea hotărârii judecătorești.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2021 a fost respins ca nefondat apelul și menținută sentința fără modificări.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a indicat că nu au fost prezentate careva argumente plauzibile, ce ar confirma că Postică Veaceslav nu a executat intenționat sau s-a eschivat de la executarea a hotărârii instanței de judecată, *lipsind latura obiectivă a componentei de infracțiune în acțiunile inculpatului*, fapt ce denotă că acesta corect și întemeiat a fost achitat pe art. 320 alin. (1) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Prin justificarea probelor cercetate, instanța de apel a „*considerat dovedită cu certitudine vinovăția inculpatului*” în comiterea infracțiunii incriminate.

Sub aspectul dat, instanța a reținut că, potrivit art. 467 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile judecătorești definitive sunt obligatorii pentru toate persoanele fizice și juridice din țară și au putere executorie pe întreg teritoriul Republicii Moldova.*

Conform art. 16 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, *hotărârile judecătorești definitive sunt obligatorii pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova.*

Neexecutarea nemotivată a hotărârilor judecătorești atrage răspunderea prevăzută de Codul de procedură civilă și de alte legi.

De asemenea, din art. 464 Cod contravențional se desprinde caracterul obligatoriu al hotărârilor pronunțate în cauzele contravenționale.

Nu în ultimul rând, la art. 8 Cod de executare se stabilește că cerințele executorului judecătoresc, înaintate în modul stabilit de Codul de executare și de alte acte normative, sunt obligatorii pentru toate autoritățile publice, persoanele juridice, persoanele cu funcție de răspundere și persoanele fizice; persoanele, care nu execută cerințele executorului judecătoresc sau care împiedică executarea lor, poartă răspunderea prevăzută de lege.

În vederea asigurării unui suport durabil pentru realizarea tuturor acestor reglementări legale, la art. 320 Cod penal se stabilește răspunderea pentru faptele reunite sub denumirea marginală de neexecutare a hotărârii instanței de judecată. Or, acest text de incriminare este justificat de rațiunea de a se asigura efectivitatea dobândirii unui drept câștigat în mod formal în justiție. Etapa punerii în executare a unei hotărâri judecătorești este ultimul pas spre împlinirea actului de justiție.

La caz, potrivit hotărârii Judecătoriei Rîșcani pronunțate în pricina civilă nr. 2-799/11 la 12 mai 2011 a fost dispusă încasarea de la Postică Veaceslav în beneficiul lui Plămădeală Grigore a sumei datoriei de 6800 euro, dobânzii de întârziere în sumă de 2448 euro, în total suma de 9248 euro, convertiți în lei moldovenești la data executării hotărârii, precum și încasarea de la Postică Veaceslav în beneficiul lui

Plămădeală Grigore a sumei de 3000 lei pentru asistență juridică și a sumei de 4027 lei, cheltuieli de achitare a taxei de stat, în total suma de 7027 lei.

În baza hotărârii respective a fost eliberat titlu executoriu nr. 2-799/11 din 28.12.2011.

Ulterior, în temeiul titlului executoriu respectiv, la 02.07.2012 a fost intentată procedura de executare 174-105/12 de către executorul judecătoresc Gorobeț Ruslan.

Procedura respectivă a fost preluată la data de 19.02.2015 de executorul judecătoresc Gorobeț Ruslan.

În cadrul procedurii de executare a fost stabilit că Postică Veaceslav nu deține careva active patrimoniale, decât unitățile de transport de tip remorcă „GRAAF PA 11/72”, nr./î CU AA696, model „Koegel APK 11”, nr./î CU AA 213, precum și un automobil de model „Nissan Almera”, nr./î IL VP 777.

La 15 ianuarie 2015 inculpatul a comunicat că bunurile respective le-a vândut în bază de procură(f.d. 25).

Remorcile și automobilul au fost anunțate în căutare la 02 februarie 2017 (f.d. 44).

Certificatul privind mărimea salariului din 03 mai 2012, relevă că Postică Veaceslav în perioada de referință nu a beneficiat de careva surse bănești cu titlu de remunerare a muncii în cadrul SC „Alimbtar” SRL (f.d. 78).

Prin hotărârea nr. 4-22/16 din 25.01.2016 Postică Veaceslav a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 318 alin. (1) Cod contravențional și sancționat la amendă în mărime de 50 unități convenționale, ceea ce constituie 1000 lei.

Prin urmare, se atestă că, după emiterea hotărârii privind tragere la răspundere contravențională din 25 ianuarie 2016, în adresa executorului judecătoresc Iacob Miron au parvenit o serie de răspunsuri de la organele deținătoare de registre care confirmă starea financiară precară a inculpatului și anume:

- răspunsul SFS IFS pe mun. Chișinău din 09.02.2017 (f.d. 41) potrivit căruia Postică Veaceslav în perioada anului 2016 a obținut venituri de la SC Platinum Lider în cuantum de 1171 lei;

- răspunsul ÎS CÎS din 03 februarie 2017 (f.d. 42), care relevă despre faptul că Postică Veceslav deține calitate de asociat cu 90 % din capitalul social al SRL Postica Trans (capital social 25660 lei), precum și calitatea de administrator în cadrul aceleiași societăți, însă ultima calitate îi este suspendată în legătură cu numirea administratorului procesului de insolvență Grițcu Marcu;

- răspunsul Centrului unic de monitorizare și coordonare din 02.02.2017 (f.d. 44), potrivit căruia încheierea executorului judecătoresc de anunțare în căutare a mijloacelor de transport înregistrate pe numele debitorului, a fost pusă în executare pe tot teritoriul RM;

- răspunsul BC Victoria Bank din 06.02.2017 (f.d. 45), potrivit căruia inculpatul nu a beneficiat de transferuri internaționale în perioada 19 mai 2015 – 06 februarie 2017;

- răspunsul BC Mobias Banca Groupe Societe Generale din 26 ianuarie 2017 (f.d. 47), potrivit căruia inculpatul are deschise conturi în euro, lei și dolari, iar pe acestea sunt disponibile după cum urmează 0,4 EURO, 1,45 lei, 0,00 USD;

- răspunsul DGERRP a Consiliului mun. Chișinău din 01 februarie 2017 (f.d. 48), în care se comunică faptul că inculpatul nu a participat la privatizarea fondului de locuințe în mun. Chișinău.

Ulterior, de către executorul judecătoresc, în cadrul procedurii de executare, a fost expediată citația nr.010-845r/17 din 0 iulie 2017 adresată lui Postică Veaceslav, prin care acesta era informat că prin hotărârea nr. 4-22/16 din 25 ianuarie 2016 a fost recunoscut vinovat în săvârșirea contravenției prevăzute de art. 318 alin.(1) CC cu aplicarea amenzii în mărime de 1000 lei, și era convocat la 24 februarie 2017, ora 11:00, în scopul executării documentului executoriu nr. 2-799/11 (recepționat conform avizului nr. DS2071016112AS (f.d. 57).

La 19.06.2017 a fost întocmit demersul nr. 010-845r/17 privind solicitarea de tragere la răspundere penală a lui Postică Veaceslav.

În continuare, instanța de apel a făcut referire la Hotărârea Curții Constituționale nr. 13 din 11 iunie 2013 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale art. 320 Cod penal în care se menționează „Cu referire la aplicarea eficientă a sancțiunilor pentru neexecutarea unei hotărâri *judecătorești definitive*, Curtea relevă că, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a statuat că neexecutarea unei obligații legale constituie o infracțiune instantanee, care este completamente consumată prin omisiunea de a îndeplini acțiunea prescrisă de lege. O astfel de infracțiune se realizează la un moment dat printr-un fapt unic.

Respectivele raționamente sunt expuse de către CtEDO în decizia Smolickis versus Letonia din 27 ianuarie 2005, în care Curtea s-a pronunțat în privința sancționării repetate a unei persoane pentru neexecutarea obligației legale de a depune bilanțul financiar. Curtea reține că în respectiva speță, la pornirea urmăririi penale, ulterior celei contravenționale împotriva debitorului, legiuitorul a circumscris obiectul urmăririi penale și a precizat că aceasta nu se referă decât la perioada posterioară primei sancționări.

Deoarece debitorul s-a obstinat să nu execute hotărârea judecătorească devenită executorie după prima sa sancționare contravențională, cea de-a doua sancționare penală se întemeiază pe refuzul său repetat, însă totuși distinct, de a se conforma legii”.

Respectiv, în acest context, instanța de apel a fost solidară cu opinia primei instanțe ce ține de omisiunea acuzatorului de stat de a indica expres, la care indici calificativi ai infracțiunii incriminate de legiuitor, se referă fapta inculpatului (neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executare), ce reprezintă o carență a învinuirii sub aspectul că *învinuirea nu este una concretă și clară*, or inculpatul nu-și poate realiza dreptul la apărare prin faptul că nu știe împotriva cărei învinuiri să se apere (neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executare), care este contrară art. 6. § 3 CoEDO, care nu poate fi înlăturată de instanța de judecată.

Totodată, instanța de apel a considerat că, probele administrate la dosar demonstrează cu certitudine că starea financiară a inculpatului era și este una precară, or reieșind din toate răspunsurile expediate în adresa executorului judecătoresc de către instituțiile și întreprinderile deținătoare de registre, Postică Veaceslav nu deține bunuri imobile în proprietate, nu a participat la privatizarea cărorva bunuri, nu deține mijloace bănești în conturile bancare, și nu a beneficiat de o remunerare a muncii care să-i permită să stingă datoria.

Aceleași circumstanțe au fost confirmate și de informațiile referitoare la activitatea societății conduse de inculpat SC „Postică Trans”, or ultima nu mai este administrată de inculpat, ci de un administrator de insolvență. Mai mult, materialele cauzei demonstrează că, în general starea financiară a întregii familii a inculpatului este una precară, în situația în care și soția acestuia a beneficiat în perioada anului 2017 de un salariu lunar mediu, de aproximativ 1600 lei.

În dispoziția normei prevăzute de art. 320 alin. (1) Cod penal, se face referire la noțiunea de neexecutare intenționată, ceea ce, în viziunea instanței de apel nu presupune o simplă neexecutare ci o neexecutare voită, adică o neexecutare admisă de un debitor, care avea posibilitatea de a executa și în pofida acestui fapt nu a făcut-o. Această idee reiese din necesitatea stabilirii celor două elemente distinctive ale intenției, elementul intelectual (înțelegerea faptului că poate executa și perceperea caracterului prejudiciabil al neexecutării) și elementul volitiv (dorința de a nu executa în pofida posibilității de a o face).

La același capitol, s-a atras atenție, că este lipsit de logică să i se incrimineze unei persoane că nu a făcut ceva, ce aceasta nici nu era în stare să facă. Ori, pentru a reține intenția de a nu executa, trebuie verificat mai întâi, dacă acesta dispune de posibilitatea de a alege, între a face ceva ce-i stă în putință (a executa hotărârea) și a nu face (a nu executa hotărârea). Doar în felul respectiv poate fi constatată acea reînnoire a intervenției voluntare de care se vorbește în practica CtEDO.

Așadar, afirmațiile procurorului nu pot fi reținute, or prima instanță în sentința corect și *justificat și-a motivat soluția sub aspectul nevinovației inculpatului* în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin.(1) Cod penal.

5. Recurs ordinar declară procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Popov Oleg, solicitând casarea totală a deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel pe motiv că:

- instanța de apel s-a expus nesigur și nemotivat asupra argumentelor apelantului, nefiind soluționat fondul apelului. Mai mult în decizie au fost introduse formulări ce pun la îndoială nevinovația celui achitat (*a se vedea pct. 8 a deciziei recurate*);

- instanța de apel doar a enunțat probele administrate de acuzare, fără a le aprecia în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală (*a se vedea pct. 14 a deciziei recurate*);

- soluția de achitare a inculpatului este motivată contradictoriu, fiind reținute diverse motive de achitare: lipsește latura subiectivă cât și cea obiectivă, invocându-se și că învinuirea nu este clară;

- instanțele au indicat că inculpatul nu are surse de venit, omițând a se expune asupra faptului că judecarea cauzei a avut loc în lipsa lui Postică Veaceslav pe motiv că acesta este plecat la muncă peste hotarele țării și că drepturile și interesele lui sunt apărate de avocat care se pare că nu îi reprezintă interesele pe criterii de gratuitate.

Astfel, inculpatul obține venituri, chiar și ne semnificative, pe care le ascunde de către executorul judecătoresc, or nu poate o familie cu 2 copii minori să trăiască cu un venit lunar de 1171 lei, el ne întreprinzând careva acțiuni în scopul stingerii datoriei față de creditor.

6. În corespundere cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, referință depune avocatul Ionaș Gheorghe, în numele inculpatului, solicitând dispunerea inadmisibilității recursului declarat.

7. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Cu titlu preliminar, Colegiul menționează că titularul recursului ordinar s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a depus cererea în termen.

În continuare, reieșind din jurisprudența națională și cea a CtEDO, se menționează că în situația în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile ce urmează să le soluționeze instanța de apel, hotărârea acestora urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, or eroarea de drept admisă în cadrul unei proceduri precedente, afectează echitatea procedurii și instanțele de recurs sunt obligate de a rectifica eroarea de procedură admisă de instanțele ierarhic-inferioare, în caz contrar, art. 6 CoEDO este încălcat (*hotărârea CtEDO Leoni versus Italia*).

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, *judecând recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.*

Totodată, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală stipulează că, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.*

Din conținutul cererii de recurs rezultă că titularul invocă prezența erorii de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Analizând hotărârea instanței de apel, prin prisma argumentelor recurentului, Colegiul penal lărgit găsește întemeiat recursul și consideră de a puncta că potrivit art. 414 Cod de procedură penală *instanța de apel, judecând apelul, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, ele constituind fondul apelului și acestea trebuie examinate printr-o analiză obiectivă, completă și sub toate aspectele de fapt și de drept, fiind confruntate cu întreg materialul probator al cauzei. Or, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor ce a fost declarat.*

Chestiunile de fapt pe care le poate soluționa instanța de apel sânt: *dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de către inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele au fost corect apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.*

Chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel sânt: *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal ori civil au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.*

Relevant este de specificat în acest context și că, *hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, și*

temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Deci, instanța de apel fiind investită cu o situație de fapt, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urmează să expună în hotărârea adoptată la situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze niște concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăție sau nevinovăție, încadrarea juridică a faptei săvârșite sau temeiul achitării, prevăzut de normele procesual penale.

Totodată, pentru a corespunde criteriilor de calitate, o hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată suficient. Motivarea hotărârii judecătorești constituie o garanție pentru părți în fața eventualului arbitrar judecătorec, precum și singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a se putea exercita controlul judiciar, circumscriindu-se astfel noțiunii de proces echitabil în condițiile prevăzute de art. 6 CoEDO.

Tot aici, Colegiul penal lărgit menționează, că *hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept*, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. *Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.*

În speță, instanța de recurs constată că, **instanța de apel, de rând cu prima instanță, nu a acordat deplină eficiență prevederilor legale transpuse în dispoziția art. 101 Cod de procedură penală**, potrivit căreia *fiecare probă administrată de părți trebuie să fie verificată și apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și că nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată.*

În sensul celor constatate, Colegiul, reținând prevederile art. art. 100 alin. (4), 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, evidențiază că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor și ea poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de normele de procedură penală și se efectuează la toate fazele procesului penal.

Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de Codul de procedură penală, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor. Într-o hotărâre este necesar nu numai de a enumera probele, dar și de a expune esența acestora și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

Astfel, instanța de recurs menționează că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se finalizează prin soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Mai mult, justa apreciere contribuie la elucidarea adevărului și la echitatea procedurii desfășurate pentru toate părțile la proces.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate din punct de vedere al coroborării lor, după veridicitate, relevanța, concludența și utilitatea acestora. Doar simpla enumerare a probelor, fără coroborarea lor, nu reprezintă efectuarea procesului de apreciere a probelor, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, iar hotărârea este bazată pe presupuneri, fără a se face o analiză multilaterală și coerentă a tuturor probelor, a legăturii dintre ele.

Totodată, în lumina practicii CtEDO, o hotărâre motivată, în sensul legislației naționale pertinente, precum și a jurisprudenței CtEDO, trebuie să conțină motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței la adoptarea soluției, precum și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților în raport cu analiza probatoriului administrat în cauză (*hotărârea Fomin versus Republica Moldova*).

Contrar celor relatate mai sus, la caz, **instanțele nu au făcut o coroborare între probele administrate**, ele doar le-au enumerat, fără a indica care din ele au dus la formarea concluziei de achitare. Mai mult, nu a fost efectuată o analiză amplă, din punct de vedere al relevanței, concludenței, utilității și veridicității fiecărei probe în particular, precum și în ansamblu, prin coroborare, efectuând o analiză și motivare neconvingătoare a concluziilor sale, deviind astfel de la cerințele prevăzute de art. 384-397 Cod de procedură penală.

De asemenea, Colegiul ține să consemneze că instanța de apel s-a limitat doar în a reține faptul că „*Examinând probatorul administrat, instanța de apel reține că în opinia acuzatorului de stat, vina inculpatului Moroga Ion* (cu toate că instanța de apel a judecat apelul declarat în cauza penală a lui Postică Veaceslav) *pe deplin se dovedește prin următoarele probe, cum ar fi...*” fără a se pronunța motivat asupra argumentelor acuzării privind erorile de drept admise în primă instanță cu privire la aprecierea probelor și în consecință să dea un răspuns clar și concis, clarificând dacă aceste argumente demonstrează sau infirmă vinovăția inculpatului Postică Veaceslav în corelație cu ansamblul de probe administrat.

În continuare, se menționează că atât **prima instanță cât și cea de apel nu au indicat motivele pentru care au respins probele aduse în sprijinul acuzării**, derogând de la prevederile art. 394 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală, fapt ce a afectat în consecință procesul de soluționare corectă a chestiunilor de fapt și de drept prevăzute la art. 385 alin. (1) Cod de procedură penală.

Tot aici, se reține că **instanța de apel și-a motivat contradictoriu decizia, înserând în partea descriptivă raționamente care contrazic soluția de achitare adoptată în privința lui Postică Veaceslav.**

Astfel, deși prin decizie a fost menținută sentința de achitare, instanța de apel a indicat în pct. 8 a deciziei recurate că „*Prin justificarea probelor cercetate, instanța de apel consideră dovedită cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.*”

În conjunctura respectivă a fost încălcate prescripțiile legale potrivit cărora *nu se admite introducerea în sentința de achitare a unor formulări ce ar pune la îndoială nevinovăția celui achitat* (art. 394 alin. (3) pct. 2 Cod de procedură penală).

O altă motivare contradictorie, rezidă și din faptul că instanța de apel în pct. 8 a deciziei indică că „*Argumentele expuse de instanța de fond și motivele din sentință pentru a evita repetări inutile, instanța de apel le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO...*”, adică este de acord cu concluzia primei instanțe că „...fapta inculpatului Postică Veaceslav nu întrunește Latura subiectivă și

cea obiectivă a componentei de infracțiune...”, ca ulterior în pct. 16 a deciziei să indice „...nefiind realizată latura obiectivă a infracțiunii date.”, iar în pct. 18 să motiveze hotărârea sub aspectul lipsei elementelor intelectual și volitiv, menționând că „... Ori, pentru a reține intenția de a nu executa la inculpat, trebuie verificat mai întâi, dacă acesta dispune de posibilitatea de a alege, între a face ceva ce-i stă în putință (a executa hotărârea) și a nu face (a nu executa hotărârea). Doar în felul respectiv poate fi constatată acea reînnoire a intervenției voluntare de care se vorbește în practica CtEDO.”

În plus, instanța de apel nu s-a expus în nici un mod asupra faptului că prima instanță a constatat în descriptivul sentinței diverse motive de achitare, reținând în calitate de temei a achitării și împrejurarea că învinuirea nu este clară, adică acuzarea a omis de a indica expres la care indiciul calificativ al infracțiunii incriminate se atribuie acțiunile inculpatului: neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executare.

La acest capitol Colegiul indică că *instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului prin adoptarea sentinței de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal (art. 384 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală) și la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat (art. 385 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală).*

Potrivit art. 394 alin. (3) pct. 2), alin. (4) Cod de procedură penală, *partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului și motivele pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării. Partea descriptivă a sentinței de încetare a procesului penal trebuie să conțină descrierea și motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal.*

Conform jurisprudenței naționale, *sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte.*

Potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, *judecarea cauzei se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu și conform art. 113 alin. (2) Cod penal, calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători.*

Așadar, în pofida acestor prescripții legale, **instanța de apel nu a verificat dacă prima instanță a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și dacă a adoptat o hotărâre care ar cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția**, or o învinuire ne concretă duce la adoptarea unei sentințe de încetare a procesului penal, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – *existența altei circumstanțe care exclude sau condiționează tragerea la răspundere penală.*

Prin urmare, statuările instanțelor ierarhic-inferioare nu pot fi considerate ca corespunzând exigențelor CoEDO, or obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil și doar o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (hotărârea CtEDO *Suominen versus Finlanda*), iar omisiunea instanțelor de a face o

analiză a probatoriului administrat și de a se expune argumentat asupra fiecărei probe cât și asupra argumentelor invocate de parte, este cu certitudine o lacună care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la această etapă a procedurilor.

Sub acest aspect, la caz, Colegiul Penal lărgit atestă că instanța de fond și de apel au comis erori de drept, ce nu permit preluarea concluziilor primei instanțe și desființează hotărârea instanței de apel, or erorile de drept arătate supra nu pot fi înlăturate de instanța de recurs, ultima ne fiind abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual-penale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Popov Oleg, casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2021 în cauza penală privindu-l pe **Postică Veaceslav XXXXX** și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 29 iulie 2022.

Președinte

TOMA Nadejda

Judecători

CATAN Liliana

GUZUN Ion

BOICO Victor

PLĂMĂDEALĂ Ghenadie